

Tromsø 26.06.19

**Høringsinnspill fra Sjømat Norge;
Høring av Planprogram for Regional forvaltningsplan for Vannregion Troms 2022-2027 og
Hovedutfordringer i Vannregion Troms 2022-2027**

Viser til høringsdokumentene vedrørende «Planprogram for regional vannforvaltningsplan 2022-2027» og «Hovedutfordringer i Troms vannregion» med vedlegg som er lagt ut på Vannportalen. Sjømat Norge nord takker for muligheten til å kommentere høringen, og gir med dette følgende innspill:

Generelle kommentarer

Norge har en kyst med stort potensiale for sjømatproduksjon og det er bred politisk enighet om at dette potensialet bør utnyttes, både på vegne av nasjonen og for å produsere sunne og etterspurte produkter som gir bidrag til internasjonal matvareproduksjon.

I tillegg til matproduksjonen bidrar sjømatnæringa både direkte og indirekte til sosial og økonomisk bærekraftig næringsvirksomhet i ellers næringsfattige kyststrøk. Sjømat Norge sin miljøpolitiske målsetning er at sjømatproduksjonen skal være bærekraftig, og at miljøforurensing ikke skal avgrense mulighetene for å produsere trygg sjømat. Denne målsettingen er i samsvar med FN sine bærekraftsmål.

Selve grunnlaget for havbruksproduksjon er rent vann. Vi mener at vanndirektivet iverksatt og fulgt opp på rett måte, vil være en god garanti for at dette opprettholdes i framtida. I vannforvaltningsplanene er det anledning til å sette brukermål, og vi mener at et klart brukermål må være at vannet skal ha en kvalitet som gjør det egnet til matproduksjon.

Sjømatnæringen har et stort fokus på å bevare rent og kvalitetsmessig godt vann for fremtiden. Akvakulturnæringen er nøye regulert med hensyn til hvilken påvirkning den skal kunne ha. Dette gjenspeiles også i resultatene fra arbeidet med vannforskriften, som viser at svært få vannforekomster har mer enn liten grad av påvirkning fra akvakultur-virksomhet. Ingen vannforekomster i regionen er nedklassifisert eller vurdert å være i risiko på grunn av akvakultur. Når det gjelder rømt oppdrettsfisk og lakselus så er dette påvirkninger som vurderes, kontrolleres og håndheves av sentrale myndigheter.

All havbruksproduksjon har en utslippstillatelse gitt av fylkesmannen med hjemmel i forurensingsloven. Eventuell påvirkning i nær eller fjernsone blir kontinuerlig fulgt opp med miljøundersøkinger i samsvar med NS 9410 og det blir tatt prøver regelmessig ved alle lokaliteter. Sjømatnæringa er svært opptatt av å avgrense sin negative påvirkning på tilstanden på vannet både i ferskvann og i sjø, og arbeider kontinuerlig med dette.

Høringen er delt i to, og vi vil først komme med noen innspill til forslag til planprogrammet, for deretter å gi noen innspill til dokumentet som omhandler hovedutfordringer. I begge dokumenter er det listet opp spørsmål som en særlig ønsker svar på i høringen, og vi vil i hovedsak følge denne opplistingen.

Planprogram

Høringsforslaget til planprogram skildrer planprosessen, forslag til organisering av arbeidet, hvilke utredninger som foreslås og behov for konsekvensutredning.

Arbeidet med vannforvaltning er en stor og viktig sak som har stor innvirkning på mange samfunnsområder og det er derfor avgjørende at alle som har interesser innenfor dette feltet får anledning til å delta med innspill til prosessen. Dette gir og eierskap til den ferdige planen. Skjemaet for høringsinnspill som følger høringsbrevet stiller klare og konsise spørsmål og vi har valgt å svare på spørsmålene utenom skjemaet slik:

- Involvering av deltakere er tilfredsstillende. Fremstillingen av deltakere i prosessen gir en god oversikt over hvem som er involvert i prosessen og når de ulike skal inn i arbeidet. Vi synes det går godt fram av planprogrammet når og hvordan sektormyndighetene bidrar. Vi er opptatt av medvirkning og mener det burde tydeliggjøres forventninger om at også brukerinteressene tas inn i sektormyndighetenes arbeid.
- Det fremgår også klart når og hvordan ulike interessenter kan medvirke i arbeidet fram mot reviderte og oppdatert forvaltningsplan og tiltaksprogram. For at det skal være god forståelse for og lojalitet til planen er det viktig med medvirkning. Tabellen gir en god oversikt over målgruppene satt opp mot forskjellige aktiviteter. Vi vil understreke viktigheten av at dette følges opp i handling. Det bør være obligatorisk at regional referansegruppe inviteres som observatør når VRU møter avholdes.
- Administrasjon av vannregionarbeidet er stor og tung og kan virke i overkant omfattende. Det er likevel nødvendig å gi alle interessenter medvirkning, og vi slutter oss derfor til framlegget til organiseringen av arbeidet.
- Sjømat Norge slutter seg til forslaget om grenser mellom vannområdene
- Vi kan ikke se at det er mangler i planprogrammet på dette tidspunkt og har ingen forslag til endringer. Vi ser heller ingen mangler i utredningsprogrammet når det gjelder konsekvenser for miljø og samfunn. Det kan likevel komme fram i løpet av planprosessen forhold som gjør at programmet må suppleres med nye punkt som bør hensyntas.
- Ved ytterligere karakterisering av vannforekomster er det viktig å tette kunnskapshull, men like viktig er det å ta i bruk oppdatert kunnskap der slik finnes. I og med at laks/sjøørret er viktige karakterarter i karakteriseringen vil vi understreke at en må skaffe mer kunnskap om trusselfaktorer i elv som grunnlag for målrettete

tiltak for å øke produksjon og overlevelse. Elvespesifikke kartlegginger av tap av produksjonsområder (gytesubstrat, sidebekker, skjul etc) bør inngå.

- Klimaendringers mulige påvirkning på vannforekomster i elv er nevnt, og i motsetning til tidligere kan vi nå oppleve opp til flere «vårflommer» og isganger gjennom vinteren. Det er viktig at det i arbeidet utredes/undersøkes hvordan dette påvirker vannforekomstene, både økologisk og kjemisk.
- Et annet tema som gjerne kunne være tatt inn er turistnæringens mulige innvirkning. Vi tenker her særlig på cruise-trafikk og mulige påvirkning på vannforekomster. Mulige kunnskapshull på området kunne vært påpekt og behovet for kunnskapsinnhenting som grunnlag for eventuelle tiltak.
- Det er særs viktig at det som gjelder drikkevannsforsyning til husholdninger og industri er prioritert framfor mange andre ting.

I fht spørsmål om evt forbedringer i planprogrammet har vi følgende innspill:

- Planprogrammet betrakter vi som en rettesnor for hvordan arbeidet er tenkt gjennomført. Som sådant synes vi det er tilfredsstillende, hensyntatt de kommentarene vi har anført foran.
- For at en skal kunne oppnå mest mulig resultater opp mot målsettingene er det etter vårt syn særlig viktig å understreke vektleggingen av grundige kost-/nytte analyser og at dette blir prioritert av sektormyndighetene. Gode kost-/nytte analyser vil være grunnleggende for målrettede og relevante tiltak.
- På spørsmålet om det er mangler i det foreslåtte programmet for utredning av konsekvenser for miljø og samfunn vil vi påpeke at det bør gå fram av planprogrammet at relevante brukerinteresser bør dras inn i utarbeidelsen av KU, og da gjennom relevante sektormyndigheter.
- På spørsmålet om vi har innspill til konkrete tiltak som bør vurderes og utredes, og evt prioriteringer i det videre arbeidet, så har vi ingen andre kommentarer her utover det vi har nevnt under de foregående spørsmålene.
- På spørsmålet om det er ønskelig med en regional planbestemmelse tilknyttet vannforvaltningsplanen (pbl § 8-5) så kan vi ikke se at det i sammenheng med utarbeidelse av regional vannforvaltningsplan er behov for fastsetting av regional planbestemmelse knyttet til retningslinjer for arealbruk som skal ivareta nasjonale eller regionale hensyn eller interesser. Som tidligere vil endelig regional vannforvaltningsplan med tilhørende tiltaksprogram ivareta eventuelle beslektete problemstillinger.

Hovedutfordringer

Det er mange ulike brukerinteresser med ulike innfallsvinkler når det gjelder rent vann, og i enkelte tilfeller kan interessentene ha kryssende interesser. All forvaltning må bygge på sikkert kunnskapsgrunnlag, og tiltak må ha et langsiktig perspektiv. Det er derfor viktig at kunnskapsnivået innenfor området blir oppdatert og vedlikeholdt.

Høringsdokumentet skildrer hovedutfordringene i vannregionen innenfor ulike sektorer, hva som er gjort etter at den første vannforvaltningsplanen ble gjeldende fra 2016 og hvilken kunnskap som er tilført siden den gangen.

Hovedutfordringer i Troms vannregion

Spørsmålene som stilles til dette dokumentet er som følger:

- Er miljøtilstand og påvirkninger riktig beskrevet? Finnes det data hos sektormyndigheter eller lokal/erfaringsbasert kunnskap som kan bidra til en enda bedre beskrivelse?
- Er alle interesser av betydning ivaretatt? Er det interesser av betydning som ikke omtales?
- Har du eller din organisasjon/bedrift/myndighet innspill til prioriteringer eller andre momenter til det videre planarbeidet?

Vi vil svare på dette som følger:

Generelt vil vi påpeke at behovet for kvalitet i kunnskapsgrunnlaget vil variere ut fra usikkerhet mht. påvirkningskilde(r) og antatt viktighet for å oppnå miljømål. I og med at det ikke er realistisk å gjennomføre all kunnskapsinnhenting/oppdatering som ønsket, er det viktig med prioritering.

Vår oppfatning er at hoveddokumentet, med tilhørende vedlegg for hvert vannområde, i store trekk gir en balansert omtale av påvirkninger på vannforekomstene i vannregionen, med unntak av enkelte områder, som vi utdyper her:

Sjømat Norge støtter oss til innspill fra Fiskeridirektoratet region Nord, der de påpeker at dokumentene om hovedutfordringer i de 3 VO i Nord- Troms oppfattes å ha størst fokus på akvakultur og hvilken effekt en frykter slik virksomhet kan komme til å få framover. Det vises i samme innspill også til at det gis en fraråding i dokumentet mot vekst i denne næringa framover, og at det til sammenligning er det lite fokus på andre utfordringer. Vi støtter Fiskeridirektoratet på dette innspillet, da dokumentet fra de tre VO i Nord- Troms gir en skjev framstilling av de utfordringer disse vannområdene står overfor. Vi betrakter dette som en næringspolitisk holdning hos forfatteren av hovedutfordringene i dette området og ikke forvaltningsmessig kunnskapsbasert. Lakseoppdrett burde derfor ikke omtales på denne måten som det gjøres i hovedutfordringene i de tre vannområdene i Nord- Troms, siden dette i sin tur kan medføre feil fokus mht. tiltak, som på en konstruktiv og god måte skal bygger opp under miljømål.

Anadrom fisk er generelt viktig, og en målsetting burde være å få opp produksjonen. Utfordringer som kraftutbygging og vannføring, bygging av infrastruktur, fjerning av

kantvegetasjon, bekkelukking, vandringshindre, elveutretting, medførende økt strømhastighet og derved utvasking, klimapåvirkning som flere «vårflommer» gjennom året og flere isganger er med på å minske elvenes produksjonspotensiale (gyteområder, oppvekst, skjul). Med bakgrunn i de store påvirkninger menneskelig aktivitet har på elvene, så burde en sette mer fokus på helhetlige forvaltningsplaner/tiltak for å komme fram til best mulig avbøtende tiltak.

Med dette takker vi igjen for muligheten til å gi våre innspill i denne omgang, så kommer vi med mer utfyllende kommentarer når forslag til oppdatert regional vannforvaltningsplan, med konsekvensutredning og forslag til oppdatert regionalt tiltaksprogram skal på høring 1. juli til 31. desember 2020.

Med vennlig hilsen
For Sjømat Norge

Marit Bærøe
regionsjef havbruk nord